

Ètica aplicada

2014/2015

Codi: 100286

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500246 Filosofia	OT	3	0
2500246 Filosofia	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Angel Puyol González

Correu electrònic: Angel.Puyol@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Marta Tafalla González

Prerequisits

Cap.

Objectius

"Ètica aplicada" és una assignatura de 6 crèdits optatius de quart curs de la titulació de Filosofia, dins la menció en Filosofia Aplicada. En aquest curs, l'assignatura tractarà específicament les qüestions que planteja la bioètica. És una reflexió sobre la responsabilitat de l'ésser humà envers els problemes ètics de la vida i la mort, tant en el món de la salut de les persones com en relació als animals no humans.

Competències

Filosofia

- Analitzar i sintetitzar els arguments centrals dels textos fonamentals de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Aplicar els coneixements de l'ètica als problemes morals de la societat, i valorar les implicacions sobre la condició humana dels canvis en el món de la tècnica contemporània.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.
- Reconèixer i interpretar temes i problemes de la filosofia en les seves diverses disciplines.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar un pensament crític i independent a partir dels temes, els debats i els problemes que planteja la filosofia tant històricament com conceptualment.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i sintetitzar informació.
2. Aplicar el rigor filosòfic en un text escrit seguint els estàndards internacionals de qualitat.
3. Comunicar de forma oral i escrita, amb correcció, precisió i claredat, els coneixements adquirits.
4. Construir arguments ètics amb rigor i identificar i defensar arguments ètics i distingir-los dels incorrectes
5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari
6. Demostrar una posició pròpia davant d'un problema o una controvèrsia de rellevància filosòfica, o en un treball de recerca filosòfica.
7. Desenvolupar habilitats d'aprenentatge autònom
8. Discriminar els trets que defineixen el lloc d'un autor en el context d'una problemàtica i reorganitzar-los en un esquema coherent.
9. Distingir i esquematitzar el contingut fonamental d'un text filosòfic.
10. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional
11. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats
12. Establir relacions entre ciència, filosofia, art, religió, política, etc.
13. Establir una planificació per desenvolupar un treball sobre la matèria
14. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
15. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats
16. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
17. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
18. Justificar la validesa d'una posició ètica determinada, en el context dels problemes del món actual.
19. Justificar la validesa de les tesis defensades pels diferents participants en les grans controvèrsies contemporànies.
20. Liderar grups de treball, supervisar tasques col·lectives i treballar amb vocació d'unir diverses posicions
21. Participar en debats sobre qüestions filosòfiques respectant les opinions dels altres participants
22. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
23. Reconèixer, amb mirada experta, referents filosòfics del passat i del present i avaluar-ne la rellevància.
24. Redactar correctament un text no normatiu prèviament analitzat
25. Relacionar els elements i els factors propis de textos de la tradició filosòfica
26. Relacionar els elements i factors que intervenen en el desenvolupament dels processos científics
27. Resumir els arguments centrals dels grans textos contemporanis d'ètica i filosofia política.

Continguts

En aquesta assignatura es pretén analitzar els temes i les controvèrsies actuals de la bioètica, és a dir, els problemes ètics de la vida i la salut en el món d'avui. Es tracta de conèixer la bioètica i assenyalar les qüestions relacionades amb ella, qüestions que tenen a veure, entre d'altres, amb el naixement i la mort, els drets dels malalts, la investigació mèdica, la manipulació genètica, les desigualtats de salut i els drets dels animals no humans. L'objectiu principal de l'assignatura és que l'estudiant sàpiga interpretar adequadament les claus bioètiques del món contemporani. Un segon objectiu és que l'estudiant sàpiga articular un discurs racional sobre els temes plantejats.

Els temes que es tracten són els següents:

BIOÈTICA APLICADA ALS ÉSSERS HUMANS

1. Els problemes de l'ètica aplicada
2. Bioètica i autonomia
3. Vida i mort
4. Justícia i salut
5. La manipulació genètica
6. Els comitès d'ètica

BIOÈTICA APLICADA ALS ANIMALS NO HUMANS

1. El problema: el domini sistemàtic.
2. Les teories ètiques i polítiques.
3. L'enfoc ecofeminista.

Metodologia

Les sessions tenen un format mixt de classes magistrals i seminari. Els estudiants prenen part activa amb la seva presència i participació. El professor supervisa l'elaboració de treballs.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques i sessions de seminari dirigits pel professor/a	50	2	4, 5, 8, 9, 12, 16, 18, 19, 21, 23, 25, 26, 27
Tipus: Supervisades			
Elaboració de treballs sota la supervisió de el/la professor/a	17,5	0,7	1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 24
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectura i comprensió de la informació seleccionada i especialitzada	75	3	1, 2, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 17, 18, 19, 20, 23, 25, 26, 27

Avaluació

L'avaluació consisteix a realitzar dues proves escrites, a elaborar un treball (sobre un tema o sobre un cas d'estudi) i presentar-lo per escrit i/o oralment, i a participar activament a les discussions obertes a l'aula. Es seguirà una avaluació continuada donant el mateix pes a cada una de les activitats de l'avaluació.

Opcionalment, es podrà elaborar un treball escrit a acordar amb el professor.

S'entendrà que un estudiant té un "no presentat" quan deixa de fer almenys dues de les tres activitats obligatòries de l'avaluació. Un estudiant pot presentar-se a la reavaluació si ha fet almenys dues de les tres activitats obligatòries d'avaluació, i ho pot fer per realitzar l'activitat que li falta o per pujar nota. No cal aprovar cada una de les tres proves, però sí tenir una nota mitjana d'aprobat, per tal de superar l'assignatura.

Les activitats tindran una revisió per part del professor en forma de tutoria amb cada estudiant.

Cada cas particular rebrà un tractament també particular dins la tutoria personalitzada.

Si la marxa del curs ho aconsella, es pot reduir el nombre de proves escrites per a l'avaluació final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració de treball escrit o oral	Una tercera part de l'avaluació continuada	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27
Proves escrites	Dues terceres parts de l'avaluació continuada	5	0,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 23, 24, 25, 26, 27

Bibliografia

- Beauchamp, T i Childress, J. (1999) Principios de ética médica, Masson.
- Buchanan, A. et al. (2002) Genética y justicia, Cambridge University Press.
- Camps, V. (2005) La voluntad de vivir, Ariel.
- Casado, A. (2008) Bioética para legos, Plaza y Valdés.
- Casado, M. (coord.) (2009) Sobre la Dignidad y los Principios, Thomson Reuters.
- Donaldson, S. & Kymlicka, W. (2011) Zoopolis. A Political Theory of Animal Rights, Oxford University Press.
- Engelhardt, T. (1995) Los fundamentos de la bioética, Paidós.
- Jonsen A., Siegler, M. i Winslade, W. (2005) Ética clínica, Ariel.
- Kuhse, H. I Singer, P. (eds.) (1999) Bioethics. An Anthology, Blackwell
- Lora, P. de y Gascón, M. (2008) Bioética, Alianza.
- Marzano, M. (2009) Consiento, luego existo, Proteus.
- Puleo, A. (2011) Ecofeminismo para otro mundo posible, Cátedra.
- Puyol, A. (1999) Justicia i salut, UAB.
- Puyol, A. i Rodríguez, H. (eds.) (2007) Bioética, justicia y globalización, Erein.
- Singer, P. (1975, 2011) Liberación Animal, Taurus.
- Tafalla, M. (ed.) (2004) Los derechos de los animales, Idea Books.
- Walter J.K i Klein, E.P. (eds.) (2003) The Story of Bioethics, Georgetown UP.